

Drága a szén még drágább a kocsz.

*

Az általános drágasághoz a beállott tél alkalmából egy újabb tényező jelentkezett: a szén és a kocsz. A közönség köréből már most tél elején napnap után panaszok hangzanak el a szén- és kocszhiány miatt. A folyó évben ugyanis számos jelentőség hozzájárult ahhoz, hogy a szénbányák nem képesek a keresletnek megfelelő kvantumot előállítani. Egyedül a nagy angol szénstrájk alkalmából közel öt millió tonna szén termelése maradt ki. A hiányos termés természetesen elsősorban a közönséget érinti érzékenyebben, mert a kevés széntermés következtében nagyobb a kereslet, ami által a szén ára erős emelkedésnek van kitéve. Már a mai helyzet mellett, amikor még nem érezhető erősebben a hiány tizenöt koronával emelkedett a szén.

A szén- és kocszhiány okait, illetve ennek következményeit nagy szakértelemmel

Vámos Fülöp

szénnagykereskedő az alábbiakban ismertette a „Budapesti Napló” munkatársa előtt.

— Szénhiány tényleg van, még nagyobb mértékben kocszhiány. A szénhiány okai közt első sorban a f. évi április 1-én beállott nagy angol szénstrájk említendő. Mintegy 1,000.000 munkás szünetelése folytán hozzávetőleg 4 és fél millió tonna szén termelése kimaradt és ez a mennyiség a világforgalomban hiányzik. Ezt a hiányt még most is megérzi a világpiac. Ehhez hozzájárul az olasz-török háború által okozott nagyobb szénfogyasztás. A bonyolult külpolitikai helyzet folytán az összes államokban nagy szénkészleteket gyűjtöttek, amelyek a közforgalomból elvonattak. Ugyanezen okból mindenütt erősen főlendült a vasipar, mely mértékadó tényező a szén- és kocszfogyasztás terén. Az erősen foglalkoztatott vasipar fokozott szén- és kocszfogyasztásának a bányák alig képtek megfelelni. A hónapokon át tartó háborúk nagy munkástömegeket elvontak rendes foglalkozásuktól, ami a természetszerű eltolódás folytán munkáshiányt idézett elő, úgy, hogy a bányák termelési képessége nem tarthatott lépést a fokozott fogyasztással. Végül mindezekhez hozzájárult az idején korán beállott hideg időjárás, minek folytán kályhafűtő szénben sürgős és nagy kereslet lépett föl. Nagyjában ezek az okai a szénhiány-

Iktatószám

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Tárgy

382.22

Hely

Idő

"1912"

Személy

Szerző

Cím Drága a szén még drágább a kocsz.

Forrás: Budapesti napló

Bp.

1912 XI/15

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

Oldalsz.

ii

382.22

"1912"

nak. Nálunk Magyarországon van még egy másik speciális oka is. Ez a pénzhiány. A kisebb fogyasztók éppen a pénzhiány folytán nem voltak azon helyzetben, hogy a nyáron kellő szénkészleteket fölhalmozzanak.

A kocszhiány föltételei nagyjában ugyanazok, mint a szénhiányé, tehát főleg az, hogy a vasipar minden kapható mennyiséget igénybe vesz, és hogy a korán beállott hideg folytán a kályhafűtésre való kocszfajtákban is nagy és sürgős kereslet lépett föl. Ami magát Budapestet illeti, a mi kocszszükségletünket a gázgyár volna hivatva fedezni. Több alkalommal hibáztattam már, hogy gázgyárunk kellő előrelátás nélkül kocsztermelésének egy részét a vidéken helyezi el, ahelyett, hogy azt a fővárosi közönség részére fentartaná és tőle nagy készleteket fölhalmozna. A fővárosi gázgyárnak köztudomás szerint kocszkészlete egyáltalán nincsen, elvállalt szállítási kötelezettségeinek csak úgy bír megfelelni, hogy a bécsi gázgyártól szerez be kocszot. Mult évben télen is ugyanez volt a helyzet. És dacára annak, hogy a fő-

városi gázgyár nem képes a helybeli szükséglet fedezésére, mégis konokul ragaszkodik a 24 filléres kocszbehozatali vámhoz. Ezen vám folytán a vidéki és külföldi kocsztermelők más fogyasztási piacokat kerestek maguknak, és most megmaradt a vám, de nincs kocsz.

Arra a kérdésre, hogy a szén- és kocszhiányon hogyan lehetne segíteni, még nem tartom időszerűnek nyilatkozni. Egyelőre némileg fölemelt áron még min-

dig iener szenet és kocszot kapni. A helyzettel számolni és a magasabb árakat engedélyezni kell. Hogy később hogyan fog alakulni a helyzet, azt most még nem lehet megítélni. Mindenesetre számolni kell a nehézségek fokozásával és úgy a lakosság, mint a kereskedők és ipartelepek jól teszik, ha bár magasabb árakon, minél nagyobb készleteket gyűjtenek.

A szénkereskedelmi részvénytársaság

részéről alábbiakban ismertették a helyzetet:

— A tulajdonképpeni szénhiány nem a kevés termelésben keresendő, hanem abban a jelenségben, hogy a porosz vasutak a folyó évben mintegy ötven százalékkal kevesebb kocszot engedtek át, mint az elmúlt évben. Nagy mennyiséget von el azonban a porosz szénbányákból Oroszország, amely a folyó évben szokása ellenére szintén Poroszországhoz fordult szénért. A túlságos keresletnek bizony bajosan tudnak eleget tenni a bányák. Ma már a magyarországi szenet a fővárosi publikum nem használja és csak a porosz szenet kedveli. Oka ennek abban rejlik, hogy a magyarországi szénnek mintegy 70 százalékkal kevesebb a kalóriája, mint a porosz szénnek, míg az ára alig különbözik valamivel, mert egy métermázsá prima minőségű porosz szén ára három korona ötven fillérbe kerül, ennek ellenében a salgótarjáni köszén métermázsája csaknem megközelíti ezt az összeget, amennyiben a magyarországi szénkartell 3 korona 30 fillérben állapította meg a köszén métermázsáját. A szokatlan nagy keresletnek, illetve az esetleges szénhiánynak első jelét mutatja egyébként az a körülmény, hogy a poroszországi köszénnek az ára 100 métermázsánál 15 koronával magasabb, mint az elmúlt télen.